

Informace o dodržování termínů pro poskytování dotací ze státního rozpočtu nestátním neziskovým organizacím na rok 2017

V příloze usnesení vlády ze dne 29.07.2015 č. 608 ke Státní politice vůči nestátním neziskovým organizacím (NNO) na léta 2015 – 2020 je ministři pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a předsedovi Rady vlády pro NNO uložen úkol každoročně do 31.05. sledovat a informovat vládu o dodržování termínů pro poskytování dotací ze státního rozpočtu v souladu se Zásadami vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR NNO ústředními orgány státní správy a v rámci Hlavních oblastí státní dotační politiky vůči NNO pro následující rok.

Výše uvedená usnesení vlády poskytují některé nástroje, které zefektivňují dotační politiku státu vůči NNO, a to tím, že stanoví závazné termíny, ve kterých mají být během rozpočtového roku uvolněny dotace ve prospěch příjemců, a dále tím, že umožňují uzavírat smlouvy / memoranda o dlouhodobé spolupráci se strategickými partnery z řad NNO na dobu delší než jeden rozpočtový rok.

V rámci přípravy předkládaného návrhu Hlavních oblastí státní dotační politiky vůči NNO pro rok 2018 si sekretariát Rady vlády pro NNO vyžádal podklady od Ministerstva dopravy (MD), Ministerstva kultury (MK), Ministerstva pro místní rozvoj (MMR), Ministerstva obrany (MO), Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO), Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), Ministerstva spravedlnosti (MSP), Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstva vnitra (MV), Ministerstva zdravotnictví (MZD), Ministerstva zemědělství (MZE), Ministerstva zahraničních věcí (MZV), resp. České rozvojové agentury (ČRA), Ministerstva životního prostředí (MŽP) a Úřadu vlády (ÚV) k využívání těchto dvou nástrojů státní dotační politiky. Dotující resorty poskytly svoje údaje, které byly následně projednány na poradě dne 27.04.2017 a které jsou v přiměřené míře obecnosti shrnuty níže.

Z vyjádření resortů k situaci o dodržování termínů procesu poskytování dotací NNO na rok 2017 vyplývá:

- MZE:** První základní kolo dotačních programů realizovali v závazném termínu do 31.03.2017. Dotace v rámci druhého kola, které bylo vyhlášeno až 07.12.2016, byly vyplaceny 28.04.2017.
- MPO:** Dotační program na ochranu spotřebitelů dodržel závazný termín do 31.03.2017. Dotační program na úspory energie ještě vyplacen není, protože je administrován v jiném režimu (např. žádosti o dotace se předkládají až do konce února 2017).
- MSP:** Dotace v termínu do 31.03.2017 vyplatit nestihli, platby probíhají v současné době. Důvodem zpoždění byl především dvouměsíční interní audit, který proces poskytování dotací zastavil, a také pozdější vyhlášení dotačního programu (listopad / prosinec 2016).
- MO:** Dotace byly vyplaceny v závazném termínu do 31.03.2017.
- MZD:** Dva dotační programy budou proplaceny počátkem května 2017. U sedmi dotačních programů termín dodržen nebude, a to především z procesních

důvodů (termíny finančního vypořádání předchozího roku, vyhlášení programu, jednání komise, akceptace rozhodnutí příjemci apod.). Dotační program na podporu paliativní a hospicové péče byl vyhlášen na přelomu listopadu / prosince 2016, termín do 31.03.2017 tedy dodržen nebude. Předpokládá se proplacení žádostí do poloviny května 2017.

- MK:** Dotační programy pro oblast národnostních menšin se řídí nařízením vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, ve znění pozdějších předpisů; Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR NNO ústředními orgány státní správy tedy pro tuto oblast neplatí. Nicméně cca dvě třetiny dotací již vyplaceny byly. Dotace na filmové festivaly byly skoro všechny vyplaceny do 31.03.2017, zbytek bude poskytnut počátkem května.
- MV:** Devět dotačních programů bylo vyplaceno do 31.03.2017 zcela nebo alespoň částečně, jeden dotační program vyhlášen nebyl a u jednoho dotačního programu ještě nebyla vydána rozhodnutí.
- MZV / ČRA:** Valná většina dotací byla vyplacena do 31.03.2017. Zástupkyně MZV upozornila, že ke zdržování dotačního procesu dochází i na straně příjemců dotací. U trojstranných projektů, u nichž je proces dvoukolový, se ještě čeká na potvrzení od dalšího donora (Evropské unie).
- MMR:** V průběhu března a dubna byla vystavena a odeslána rozhodnutí o poskytnutí dotace všem příjemcům. V průběhu měsíce dubna byly vystaveny pokyny k platbě, resp. byly převedeny finanční prostředky všem schváleným příjemcům dotace, mimo Svaz důchodců ČR, který nedoručil zpět požadované podepsané rozhodnutí, a organizace Týmová iniciativa, která dotaci odmítla. Horské službě ČR podle splátkového kalendáře dvě splátky, Klubu českých turistů bude první a druhá splátka dotace poskytnuta v průběhu měsíce května podle splátkového kalendáře.
- MPSV:** U dotací na sociální služby byl termín do 31.03.2017 dodržen. Kraje měly finanční prostředky na účtech 13.01.2017, dotace byly vyplaceny v polovině března 2017.
- MD:** První splátka dotací byla vyplacena v březnu 2017, druhá bude poskytnuta v září 2017.
- MŠMT:** Jeden dotační program byl vyplacen do 31.03.2017, druhý do poloviny dubna 2017. Další programy budou pravděpodobně proplaceny do poloviny května 2017. Pro Odbor sportu je dodržení termínu 31.03.2017 nereálné, i vzhledem k jejich novému dotačnímu programu, v rámci kterého obdrželi tisíce žádostí o dotaci. Zpoždění vyplácení dotací MŠMT bylo způsobeno také novým interním předpisem MŠMT pro poskytování dotací, který nabyl účinnosti počátkem března 2017.
- MŽP:** U dotací na podporu projektů NNO působících v oblasti ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje bylo do konce dubna 2017 vyplaceno 93 % dotačních prostředků. U dotací na podporu koordinačních projektů v ochraně přírody a krajiny jsou projekty ve fázi hodnocení, prostředky by měly být odeslány do konce května 2017.

ÚV: Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky a Rada vlády pro NNO: rozhodnutí byla vydána v dubnu 2017, dotace byly vyplaceny počátkem května 2017. Rada vlády pro záležitosti romské menšiny, Rada vlády pro rovnost žen a mužů a Rada vlády pro národnostní menšiny: rozhodnutí byla vydána v dubnu 2017, dotace budou vyplaceny v květnu 2017. Vládní výbor pro zdravotně postižené občany: rozhodnutí budou vydána a dotace budou proplaceny v květnu 2017.

Ministerstva byla rovněž dotazována na problematiku uzavírání dlouhodobých smluv / memorand o spolupráci se strategickými partnery z řad NNO, což umožňují Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR NNO ústředními orgány státní správy. Z vyjádření resortů vyplývá:

MO: MO uzavřelo dvě smlouvy na léta 2016 – 2018 s Československou obcí legionářskou a se společností Renata, z.s. Další smlouvy zatím nechystají. Kromě toho mají memoranda o spolupráci s cca 20 spolky válečných veteránů. Netýkají se však finančního plnění, jedná se např. o poskytování dopravy zdarma apod.

MV: V roce 2016 uzavřeli dvě smlouvy s jedním subjektem v oblasti integrace cizinců.

MZE: Bylo uzavřeno celkem 10 smluv o dlouhodobé spolupráci, z toho 3 v rámci prvního kola a 7 smluv v rámci druhého kola výběrového dotačního řízení pro rok 2017.

MŠMT: Smlouvy o dlouhodobé spolupráci jsou připraveny pro 17 NNO splňujících podmínky pro „NNO uznané MŠMT pro práci s dětmi a mládeží“ a pro Českou radu dětí a mládeže. V časovém horizontu do 31.12.2017 bude MŠMT také sjednávat smlouvy o dlouhodobé spolupráci s NNO v rámci dotačních neinvestičních programů I, II, III, V, VII, IX Státní podpory sportu.

MŽP: MŽP plánuje v roce 2017 uzavřít jednu dlouhodobou smlouvu o spolupráci v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO). V březnu byla k tomu schválena Směrnice č. 2/2017 MŽP, byla vyhlášena výzva a do konce května se předpokládá uzavření smlouvy na léta 2017 – 2018. Smlouva bude zaměřena na systémové činnosti v oblasti EVVO, které budou napomáhat plnění Státního programu EVVO a EP na léta 2016 – 2025. Zároveň MŽP zvažuje do dalších let umožnit sjednání i více dlouhodobých smluv s NNO, např. v oblasti připomínkování environmentální legislativy.

MSP: V roce 2016 uzavřeli 18 smluv. Ve výběrovém řízení na rok 2017 uspěli 4 žadatelé, smlouvy však ještě nejsou podepsány.

MZV / ČRA: ČRA uzavřela v květnu 2016 tříleté „Memorandum o dlouhodobé spolupráci“ s platformou nevládních organizací České fórum pro rozvojovou spolupráci – FoRS. Memorandum má zejména posílit vzájemnou komunikaci a koordinaci a nezakládá žádné právní nároky či povinnosti. MZV zvažuje výhledově od roku 2018 uzavření rámcových dohod v oblasti humanitární pomoci pro země s dlouhodobými komplexními problémy s vybranými humanitárními NNO.

MK: Mají dvě uzavřené dvě smlouvy: s Nadačním fondem obětí holocaustu (na 5 let) a s Českým svazem bojovníků za svobodu (na 10 let).

- MMR:** Smlouvy s NNO zatím uzavřené nemají, ale do budoucna je nevylučují. Mají také cca 3 smlouvy / memoranda o spolupráci bez finančního plnění.
- MPSV:** Smlouvy s NNO neuzavřeli a ani to neplánují.
- MD:** Smlouvy s NNO neuzavřeli a ani to neplánují.
- MPO:** Smlouvy s NNO neuzavřeli a ani to neplánují.
- MZD:** Smlouvy s NNO neuzavřeli a ani to neplánují.
- ÚV:** ÚV (Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky) uzavírá nově od roku 2017 smlouvy o dlouhodobé spolupráci s vybranými příjemci v oblasti protidrogové politiky. Pro rok 2017 bylo vybráno celkem 120 projektů pro dlouhodobou spolupráci. Smlouva navazuje na projekt, tedy jedna smlouva je rovna jednomu projektu. V současné době jsou smlouvy již podepsané oběma smluvními stranami. Ostatní poradní orgány smlouvy s NNO zatím neuzavřely.

Závěr:

Většina dotačních programů pro NNO na rok 2017 byla vyplacena v termínu, tj. do 31.03.2017. Některá ministerstva, zvláště ta, které administrují velký počet dotací s otevřenými dotačními řízeními, mají s dodržením závazného termínu 31.03. obtíže. Důvodem je stále větší administrativní zatížení dotačního řízení a částečně i nedostatek jeho personálního zajištění. Přesto však termíny nastavené vládou nutí resorty ke snaze dotační řízení maximálně urychlit a s ambicí závazný termín splnit. Pokud dochází k delšímu zpoždění než cca jeden měsíc, jde vždy o konkrétní technicko-administrativní problém, například s elektronickými systémy, s výpadky v personálním zajištění dotačního procesu apod.

Využívání smluv / memorand o dlouhodobé spolupráci se strategickými partnery z řad NNO, které obsahují určitý závazek financování projektu po dobu delší než jeden rok, které vláda umožnila uzavírat díky Zásadám vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR NNO ústředními orgány státní správy, se od roku 2016 rozeběhlo. Některé dotující resorty, zvláště ty, které akreditují NNO pro výkon určitých služeb, začaly tento instrument využívat. Uzavření smluv o dlouhodobé spolupráci má zatím výhody především pro NNO, s nimiž byla smlouva uzavřena a která mohou projekt, o kterém byla smlouva uzavřena, strategicky plánovat. Nicméně ministerstva očekávají, že smlouvy v dalším dotačním období přinesou i zjednodušení dotačních řízení s těmi NNO, které jsou jednou ze smluvních stran.

S administrací procesu poskytování dotací souvisí ještě jeden problém, který byl na poradě s ministerstvy dne 27.04.2017 projednán – informační systém DotInfo. V tomto informačním systému, který provozuje Ministerstvo financí (MF), musí být dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, zveřejněny všechny dokumenty a údaje rozhodné pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí. Problémů s DotInfo je však celá řada. Prakticky všichni účastníci zmíněné porady se shodli na tom, že:

- DotInfo není kompatibilní s ostatními systémy, které je nutné rovněž naplňovat. Veškerá data je tedy nutno vkládat ručně, a to i ta data, která již byla předtím v jiném informačním systému elektronicky zpracována. Přitom řada dotačních programů nezřídka mívá i tisíce žádostí.

- Neexistuje shoda na tom, co se v DotInfo má a nemá zveřejňovat. Každý poskytovatel dotace tedy zveřejňuje to, co sám považuje za dokumenty a údaje rozhodné pro poskytování dotací. V důsledku toho pak DotInfo obsahuje nesrovnatelné údaje.
- V DotInfo nesmí být publikovány citlivé údaje podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. To v praxi znamená, že před publikováním dat v DotInfo musí poskytovatel dotace pročíst v některých případech i celý projekt, najít příslušný „citlivý“ text, projekt nebo žádost vytisknout, začernit a znovu naskenovat.
- V případě zveřejnění konkrétních textů projektů v DotInfo hrozí kopírování či zcizení know-how úspěšných projektů.
- Otázkou je i praktické využití DotInfo. Pokud by skutečně všichni zadávali odpovídající a hlavně komparovatelná data, což se zjevně neděje, bylo by možné data efektivně využít pro následné analýzy, ovšem za předpokladu, že by formát vkládaných dat umožňoval další práci s nimi. Dokumenty ve formátu PDF jsou však v tomto ohledu nepoužitelné.